

**Tarja Filatov sd**

## **Kirjallinen kysymys työllisyyden kuntakokeilun jatkamisesta**

### **Eduskunnan puhemiehelle**

Käynnissä on työllisyyden kuntakokeilu, joka koskee julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden alueellista tarjoamista. Kokeilussa mukana olevat kunnat vastaisivat kokeilualueilla julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tarjoamisesta kokeilun asiakaskohderyhmälle.

Kunta vastaa asiakkaan palveluprosessista mukaan lukien asiakkaiden ohjaaminen palveluihin. Asiakkaan palveluprosessista vastaaminen ulottuu kokeilualueilla myös työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun tarjoamiseen, aktivointisuunnitteluun ja kotouttamiseen.

Lain tavoitteena on tukea maakuntamalliin siirtymistä pohjustamalla työvoima- ja yrityspalveluiden järjestämisvastuun siirtymistä maakunnille sekä mahdollistamalla työllisyyspalvelujen kehittäminen.

Kokeilussa kehitettäisiin työttömille tarjottavia työllistymistä tukevia palveluja ja palvelujen tuottamiseen liittyviä toimintamalleja. Laki on voimassa vuoden 2018 loppuun. Kokeilu on lyhyt ja sen loppuminen on ajoitettu aiottuun maakuntaitsehallinnon alkuun. Tämän jälkeen vastuu työttömistä ja kasvu- ja työllisyyspalveluista oli suunniteltu siirrettäväksi maakuntaitsehallinnon kontrolle.

Jo lain valmisteluvaiheessa nousi esiin se, että saumattomien polkujen rakentamisen ja asiakkaiden vaatiman pitkäkestoisemman tuen tarpeen kannalta kokeilun olisi pitänyt kestää maakuntahallinnon alkuun asti.

Nyt kun maakuntaitsehallinto viivästyy, on hämmentävää ajatus siirtää kokeilun asiakkaat ja TE-toimistosta siirtynyt henkilöstö vain vuoden 2019 ajaksi takaisin organisaatioon, joka on siirtämässä toimintansa uusiin maakuntiin. Tämä on ihmisten pompottelua ja niukkojen resurssien hukkakäyttöä.

Kokeilulain valmistelun yhteydessä työ- ja elinkeinoministeriön saamissa useimmissa asiantuntijalausunnoissa pidettiin kokeiluaikaa tulosten havaitsemiseksi erittäin lyhyenä.

Myös työelämä- ja tasa-arvovaliokunta piti kokeilulle asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa ja kokeilun vaikuttavuuden arvioinnissa ongelmallisena sitä, että kokeiluaika jää lyhyeksi.

Valiokunnan mietinnössä (TyVM 6/2017 vp — HE 51/2017 vp) 15.6.2017 todetaan, että maakuntauudistuksen täysimääräinen toteutuminen vie vuosia ja edellyttää siirtymäkautta. Siirtymä-

## Kirjallinen kysymys KK 603/2017 vp

kauden aikana tarvitaan kokeilusta saatavia kokemuksia ja näkemyksiä erityisesti kuntien ja maakuntien välisen yhteistyön kehittämiseksi. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ehdotti mietinnössään kokeilukauden jatkamista vuoden 2020 loppuun saakka. Valiokunta toisti lausunnossaan (TyVL 8/2017 vp — HE 106/2017 vp) 25.10.2017 aiemmin esittämänsä ja esitti lisäksi, että kokeilun jatkamiseen varataan riittävät määrärahat.

Kokeilujen tulee voida jatkaa maakuntauudistukseen asti, sillä niiden avulla rakennetaan uudenlaista työllisyydenhoidon tulevaisuutta, "Suomen mallia".

TE-palvelujen siirtyessä maakunnille vuoden 2020 alussa on mahdollista ja kannattaa arvioida kokonaisuutta uudelleen. Koska työllisyyden edistämiseen kohdistetut määrärahat eivät lisääntymään, on tärkeää huomioida kaikki tarjolla oleva osaaminen ja varmistaa jo nyt hyväksi havaittujen ja toimivien käytäntöjen jatkuminen.

Tanskassa kuntavetoinen järjestelmä otettiin käyttöön vuonna 2008. Sitä on sen jälkeen uudistettu, mutta kuntavetoisuudesta ei ole haluttu luopua, eikä Tanskassa olla palaamassa takaisin vanhaan keskushallintovetoiseen järjestelmään. Tanskassa alueiden tehtävänä on koordinoida toimintaa kuntien kesken ja edistää laajempaa yhteistyötä. Kokonaisvoimavarat huomioiva, paikalliseen osaamiseen ja luottamukseen perustuva työllisyyden hoito lisää vaikuttavuutta.

Vuoden 2015 lopussa päättynyt Työllisyyden kuntakokeilu -hanke osoitti, että kuntavetoisella työllisyydenhoidolla on mahdollisuus lisätä vaikuttavuutta. Kunnat ovat lähellä työttömien arjen ongelmia, kolmannen sektorin toimijoita ja työpaikkoja. Palvelutarpeen arviointi, moninaisten palvelujen yhteensovittaminen ja työpaikkojen räätälöinti toimivat erinomaisesti kunnista käsin.

Esimerkiksi Tampereen seudulta kerrotaan, että jo neljän kuukauden jälkeen kokemukset ovat hyvin positiivisia. Kokeilujen asiakkaat saavat yhdestä paikasta työllistymistä edistävät palvelut. Muun muassa kokeilussa luotu omavalmentajamalli on saanut kiitosta asiakkailta. Samaan aikaan työttömyys on Tampereen kaupunkiseudulla laskenut muita seutuja nopeammin. Myös henkilöstön tyytyväisyyden seuranta kertoo työn mielekkyydestä.

Tulevissa uudistuksissa ei ole riittävästi huomioitu kuntien osaamista ja suuria panostuksia työllisyyden hoitoon. Kunnat ovat nostaneet työllisyyden edistämisen omista strategioistaan korkealle, ja kuntien elinvoima on riippuvainen työllisyyden kehityksestä.

Kuntien mahdollisuus koordinaatiorooliin on erityisen tärkeä kaupunkiseuduilla. Sitä ei mitenkään voida korvata pelkästään markkinamekanismia kehittämällä. Kunnat ovat toiminnallaan osoittaneet kykenevänsä sovittamaan yhteen alueensa työllisyyden edistämiseen tarvittavat toiminnot ja resurssit. Tätä voimavaraa ei tule vaarantaa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

*Aikooko hallitus turvata kuntien vahvan roolin kasvupalvelulain uudistuksessa ja*

**Kirjallinen kysymys KK 603/2017 vp**

*milloin hallitus tuo lakiesityksen, joka pidentää työllisyyden kuntakokeilun kestoja vähintään siihen asti, kunnes maakuntaitsehallinto tulee voimaan?*

Helsingissä 20.12.2017

Tarja Filatov sd